



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 38/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť I. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/7/2011 a jeho rozsudkom z 28. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júla 2011 doručená sťažnosť I. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/7/2011 a jeho rozsudkom z 28. apríla 2011.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„Od r. 2005 až do dňa 26. V. 2011 som zúfale viedol pre mňa životne nadmieru dôležitý súdny statusový spor, ale márne, lebo naše nespravodlivé súdy opäť rozhodli svojvoľne a tak, ako len chceli... V tejto kauze išlo o neoprávnené pozastavenie výkonu pracovnej činnosti, resp. nepripustenie ma k nej vôbec, napriek tomu, že za mnou stál kladný rozsudok v môj prospech pod č. k.. 4C 184/89... Ale dôvodom tejto mojej ústavnej sťažnosti sú tentokrát kuriózne trovy konania pripísané na môj účet neprávom, k čomu nemalo vôbec dôjsť. Preto je ešte bezočivejšie, ako je u nás bežne zvykom, aby náš štát na jednej strane žiadal trovy konania a na druhej si nesplnil svoju zákonnú povinnosť, ako aj v tomto prípade! Len včera mi došla písomná výstraha od MPSVaR SR č. 6635/11-IV/6;31098/2011, zo dňa 19. VII. 11, od JUDr. G., že pokiaľ na základe rozsudku Okresného súdu v Bardejove pod č. k. 3C 171/05-169 zo dňa 21. X. 2010, nezaplatím im trovy tohto súdneho konania vo výške 59,54 EUR, uvalia na mňa exekučne konanie! A to ma vyprovokovalo k podaniu tejto ústavnej sťažnosti, lebo je to vrchol!

Okresný súd v Bardejove svojím predom uvedeným rozsudkom ...-169 dňa 21. X. 10 vyhlásil rozsudok, ktorým zamietol moju žalobu vo veci samej!/, a to prvým jeho výrokom. V druhom výroku, uložil mi ako žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému v druhom rade trovy konania vo výške 59,54 EUR /t. j. MPSVaR SR za štát-pozn./, a to do 3-och dní od právoplatnosti rozsudku na účet jeho zástupcu! Proti tomuto rozsudku som sa dňa 2. XII. 10 odvolal, a to nielen proti zamietnutiu mojej žaloby vo veci samej, ale na jeho konci špeciálne pod bodom 13./ som napadol aj tieto trovy základného konania, o ktorých však v konečnom rozsudku odvolacieho Kraj. súdu v Prešove sp. zn. 11 Co/7/2011-199, zo dňa 28. IV. 11, sa nielen v jeho výroku, ale ani odôvodnení nepíše celkom nič! Pritom aj ja, ako laik viem, že o akýchkoľvek trovách súdneho konania sa rozhoduje vždy osobitným výrokom, ktoré sa nemôžu implicitne subsumovať do verdiktu súdu o merite sporu a vo veci samej! A z toho vyplýva záver, že o trovách základného konania nebolo voči mne rozhodnuté zákonne a právoplatne a teda aj ústavne a že nie som ich povinný platiť!“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby nálezom ústavný súd rozhodol že „... základné a ľudské práva I. K. podľa čl. 46 Ústavy SR a ods. 1/, čl. 6 Dohovoru v spojení s jeho čl. 13, postupom Krajského súdu v Prešove v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 3C 171/05 porušené boli, a preto sťažovateľ nie je povinný znášať súdne trovy základného konania v sume 59,54 EUR na základe 2 .výroku prvostupňového súdu v jeho rozsudku, zo dňa 21. X. 2010.

... Priznáva I. K. spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 3 tis. EUR /slovom tritisíceur/, ktoré je mu povinný Krajský súd v Prešove zaplatiť najneskôr do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

... Ukladá Krajskému súdu v Prešove uhradiť aj vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to v lehote do 15-tich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“.

Sťažovateľ návrh na priznanie spravodlivého finančného zadostučinenia odôvodnil ako «náhradu... za nezákonnosť a neústavnosť /vid' judikát I. ÚS 26/94/ hoci aj z nedbanlivosti odvolacieho prešovského súdu podľa hesla: Za chyby sa pyká, čo má platiť v demokracii a právnom štáte pre všetkých, kto prekročí alebo zneužije na úkor iného zákon! Ja mám dôchodok, ktorý patrí do kategórie nízkych, a preto vážiac si každý cent je pre mňa aj necelých 60.- EUR privysoká suma, už nehovoriac, že za čo a prečo by som ju mal platiť, či za tie klamstvá a hlúposti, ktoré tu prišli na súd natárat' „veľkomožní“ páni až z Bratislavy.».

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tiež žiadal, aby mu ústavný súd ustanovil zástupcu z radov advokátov na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Postup ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predurčuje jeho ústavné postavenie vyjadrené v čl. 124 ústavy, podľa ktorého je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02,

III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Ústavný súd ani vo veci sťažovateľa nespochybňuje, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Z judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 209/04), ako aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. *Georgiadis v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997) zároveň vyplýva, že splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie treba posudzovať vždy so zreteľom na konkrétny prípad, a preto právo na spravodlivé súdne konanie nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (rozsudok vo veci *Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B).

Štruktúra odôvodnenia rozhodnutia súdu je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) s tým, že toto ustanovenie sa uplatňuje aj v odvolacom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 211 ods. 2 OSP). Odlišnú úpravu k § 157 ods. 2 OSP pre odvolacie konanie obsahuje § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní teda nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom

konaní. Uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku zamedzuje, aby v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu dochádzalo k zbytočnému kopírovaniu obsahu podaní a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré je účastníkom už známe a umožňuje, aby sa odvolací súd sústredil len na podstatnú argumentáciu aj prostredníctvom odbornej literatúry a judikatúry.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/7/2011 a jeho rozsudkom z 28. apríla 2011. Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ za porušenie označených práv považuje skutočnosť, že krajský súd osobitne nerozhodol aj o vecnej správnosti výroku rozsudku Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“), ktorým mu bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo práce“) ako žalovanému v 2. rade. Zároveň sťažovateľ namieta vecnú správnosť rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým bol zaviazaný na náhradu trov konania. Výšku uloženej náhrady nenamieta, v sťažnosti neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali oprávnenosť vyúčtovania trov ministerstvom práce.

Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol napadnutým rozsudkom č. k. 11 Co/7/2011-199 z 28. apríla 2011 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa. Žalovaným v 1. až 3. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol:

„Súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver.

Odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, na ktoré aj vo svojom rozhodnutí poukazuje.“

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku krajský súd na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu doplnil ďalšie dôvody týkajúce sa veci samej. V záverečnej časti odôvodnenia krajský súd uviedol:

„Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

V odvolacom konaní boli žalovaní v 1. až 3. rade úspešní, avšak trovy si neuplatnili, preto im ich náhrada nemohla byť priznaná.“

V súvislosti s napadnutým rozsudkom krajského súdu a jeho odôvodnením ústavný súd poukazuje na právne názory vyslovené vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorých odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Z týchto dôvodov je ústavne relevantné hodnotiť postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/7/2011 a jeho rozsudok z 28. apríla 2011 v spojení s rozsudkom okresného súdu a jeho odôvodnením.

Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 3 C/171/2005-169 z 21. októbra 2010 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Sťažovateľa zaviazal nahradiť trovy žalovaného v 2. rade v sume 59,54 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, žalovanému v 1. rade právo na náhradu trov konania nepriznal. Okresný súd výrok o trovách konania odôvodnil takto:

„Žalovaným v 1. a 2. rade bola vo vyhlásenom rozsudku (dňa 21. 10. 2010) priznaná náhrada trov konania v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 151 O. s. p.. Keďže žalovaný v 1. rade si trovy konania nevyčísľil do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozsudku (vyčíslenie trov konania a ich výška nevyplýva ani zo spisu), súd mu v súlade s § 151 ods. 2 OSP náhradu trov konania nepriznal. Žalovanému v 2. rade bola priznaná náhrada trov konania vo výške 59,54 eur, ktorá predstavuje náhradu za spotrebované pohonné hmoty pri pracovnej ceste motorovým vozidlom na pojednávanie konané dňa 14. 09. 2009, ktorého sa zúčastnil zástupca žalovaného v 2. rade (1012 km x 5,3 L/100 km x

1,11 eur/L - cena zistená prostredníctvom Štatistického úradu SR, keďže súdu nebol predložený dôkaz o zakúpení pohonných hmôt). Ostatné vyčíslené trovy konania (v prevyšujúcej časti vyčíslená náhrada za spotrebované pohonné hmoty, parkovné, cestovné náhrady zamestnancov, ktorí sa zúčastnili pojednávania) neboli priznané vzhľadom k tomu, že neboli žiadnym spôsobom preukázané. Žalovaný v 3. rade si náhradu trov konania neuplatnil návrhom na ich náhradu podľa § 151 O. s. p., preto súd nerozhodoval výrokom o trovách konania vo vzťahu k žalovanému v 3. rade.“

Z citovaného je zrejmé, že krajský súd ako odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa s tým, že sa plne stotožnil s odôvodnením jeho rozsudku. Pokiaľ ide o dôvody týkajúce sa veci samej, krajský súd na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu doplnil ďalšie dôvody. Odôvodnenie rozsudku okresného súdu v časti týkajúcej sa trov konania krajský súd nepovažoval za potrebné doplniť ďalšími dôvodmi, stotožnil sa s odôvodnením, ktoré uviedol okresný súd vo svojom rozsudku. Okresný súd rozhodol o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 1 OSP z dôvodu, že žalovaný v 2. rade mal vo veci plný úspech, pričom tomuto účastníkovi priznal náhradu v rozsahu preukázateľne vynaložených trov, ktorých náhradu si v konaní uplatnil. Odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1 OSP), pričom z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť záver, že odvolací súd je povinný osobitným výrokom rozhodnúť o každom výroku napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa. Postup odvolacieho súdu, ktorý jediným výrokom potvrdí napadnutý rozsudok okresného súdu vo všetkých jeho výrokoch, je v súlade s § 219 ods. 1 OSP. Rovnako tak, ak odvolací súd dospeje k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa je dostatočné a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje, v súlade s § 219 ods. 2 OSP postačuje konštatovanie správnosti tohto odôvodnenia. Krajský súd v namietanom konaní a vo svojom rozsudku uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku rešpektoval a postupoval v súlade s nimi. Z odôvodnenia namietaného rozsudku je tiež zrejmé, že krajský súd ako odvolací súd sa odvolaním sťažovateľa riadne zaoberal a o ňom zákonom ustanoveným spôsobom rozhodol.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že postup krajského súdu ako odvolacieho súdu v namietanom konaní nebol svojvoľný, teda arbitrárny, krajský súd svoje

závery v napadnutom rozsudku v spojení s rozsudkom okresného súdu v časti týkajúcej sa trov konania primerane odôvodnil. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatuje, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu (prípadne porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Z uvedených dôvodov je sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co/7/2011 a jeho rozsudkom z 28. apríla 2011 v napadnutej časti a namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru. Ústavný súd preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2012